

Sygnatura akt XII C 701/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Małgorzata Małecka

Protokolant:stażysta K. M.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 lipca 2016 r. w P.

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w K.

- o uchylenie uchwały spółdzielni

I. uchyla uchwałę numer (...) Walnego Zgromadzenia Członków Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w K. z dnia 27 lutego 2016 roku, w przedmiocie wykreślenia powoda W. P. z rejestru Członków Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w K.;

II. kosztami procesu obciąża pozwanego i w związku z tym zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 397 zł w tym 197 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/-/ SSO Małgorzata Małecka

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 7 kwietnia 2016 r. powód W. P. wniósł o uchylenie uchwały nr(...) Walnego Zgromadzenia Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w K. z dnia 27 lutego 2016 r. w przedmiocie wykreślenia powoda Z. M. (1) z Rejestru Członków ww. Spółdzielni oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (k. 1-2).

W uzasadnieniu powód podniósł, że przedmiotowa uchwała, na podstawie której został wykreślony z Rejestru Członków pozwanej z uwagi na nie wykonywanie obowiązków statutowych jest niezgodna z prawem, statutem spółdzielni oraz dobrymi obyczajami z tych przyczyn winna podlegać uchyleniu. Powołując się na zapisy statutu pozwanej z dnia 23 września 1995 r. oraz ustawy z dnia 16 września 1982 r.- Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2016 r., poz. 21)- dalej jako „u.p.s.”- powód wywiódł, że do podstawowych praw członków spółdzielni należy udział w Walnych Zgromadzeniach, które podejmując uchwałę o wykreśleniu z Rejestru Członków powinno wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka (§ 14 ust. 1 statutu), czego pozwana nie uczyniła, bowiem nie powiadomiła powoda o terminie zgromadzenia oraz przedmiocie jego obrad. Nadto powód podkreślił, że uchwała o wykreśleniu winna zawierać rozstrzygnięcie o terminie i sposobie rozliczenia się Spółdzielni z wykreślonym członkiem (§ 14 ust. 2 statutu), natomiast w przedmiotowej uchwale powyższych elementów brak, co potwierdza, iż jest niezgodna ze statutem. W ocenie powoda pozwana nie zawiadamiając go o terminie ani przedmiocie obrad Walnego Zgromadzenia nie tylko naruszyła statut, ale również uchybiła obowiązkowi wynikającemu z art. 24 § 4 u.p.s. Zdaniem powoda nie bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, iż z uzasadnienia uchwały nie wynika, czy wykreślenie powoda z grona członków pozwanej nastąpiła z przyczyn przez niego zawinionych czy też niezawinionych tym bardziej, w zależności od kwestii zawinienia statut przewiduje różne przesłanki uzasadniające wykreślenie. I tak w przypadku zawinionego działania, członek może zostać wykluczony wtedy, gdy jego dalsze pozostawanie w spółdzielni nie może być pogodzone

z postanowieniami statutu lub zasadami współzycia społecznego (§ 12 statutu), natomiast w przypadku, gdy członek nie wykonuje obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych, może być on pozbawiony członkostwa tylko w ściśle określonych w statucie sytuacjach - vide § 13 statutu. W ocenie powoda, w niniejszej sprawie nie wystąpiła żadna z wymienionych tam przesłanek, ani też nie została wskazana ona w treści zaskarżonej uchwały. W dalszej kolejności powód zarzucił zaskarżonej uchwale naruszenie § 14 ust. 3 statutu oraz art. 24 § 5 u.p.s. z uwagi na okoliczność, że przedmiotowa uchwała zawiera lakoniczne i zdawkowe uzasadnienie, które nie może zostać uznane za wykazanie zaistnienia przesłanek statutowych skutkujących wykreśleniem członka spółdzielni. Powód wskazał także na treść § 32 ust. 2 statutu, przewidującego prawo każdego członka do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu oraz § 33 ust. 1 określającym wyłączną właściwość Walnego Zgromadzenia do wykreślenia członków spółdzielni. Co więcej, zdaniem powoda, pozwana nie zadośćuczyniła obowiązkowi wynikającemu z § 35 ust. 1 statutu, zgodnie z którym zobowiązana była do ogłoszenia, co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, na tablicy ogłoszeń o jego terminie. Powód zarzucił przy tym pozwanej, że został pozbawiony możliwości zweryfikowania czy głosowanie w sprawie jego wykreślenia zostało przeprowadzone prawidłowo, bowiem w przesłanej uchwale brak jest wzmianki o liście obecności na obradach tego organu spółdzielni. Powodowi odmówiono okazania protokołu z Walnego Zgromadzenia, choć takie prawo przyznaje mu § 41 ust. 2 analizowanego statutu. Podsumowując powód wyjaśnił, że w jego ocenie, podjęta uchwała nakierowana jest wyłącznie na ograniczenie kręgu osób uprawnionych do udziału w podziale pozostałego po likwidacji spółdzielni majątku i ma uniemożliwić powodowi głosowanie nad planowaną sprzedażą tego majątku, a w szczególności nieruchomości należących do pozwanej (k. 2-6).

W odpowiedzi na pozew z dnia 4 lipca 2016 r. pozwana uznała powództwo, wnosząc jednocześnie o zasądzenie na podstawie art. 101 k.p.c. od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie - o nieobciążanie pozwanej kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. (k. 47).

Uzasadniając powyższe pozwana wyjaśniła, że uznaje powództwo ze względu na okoliczność, iż powód nie wypowiedział się co do okoliczności stanowiących podstawę skarżonej uchwały przed jej podjęciem, natomiast o woli wypowiedzenia się w tym przedmiocie, pozwana dowiedziała się z doręczonego jej pozwu, wobec czego w ocenie pozwanej procedura wykreślenia członka spółdzielni wymagać będzie powtórzenia. W dalszej kolejności pozwana wskazała, iż powód nie wzywał jej do ustosunkowania się do jego żądań przed wszczęciem sprawy ani nie podał informacji, dlaczego nie podjął próby mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania niniejszego sporu. Co więcej, powód nie wyjaśnił dlaczego skierował sprawę do sądu bez uprzedniego wezwania pozwanej. Z powyższych przyczyn, zdaniem pozwanej, na uwzględnienie zasługuje jej wniosek w zakresie nieobciążania spółdzielni kosztami przedwcześnie wytoczonej sprawy (k. 47-48).

Na rozprawie w dniu 14 lipca 2016 r. powód sprecyzował żądanie pozwu, wskazując, iż wnosi o uchylenie zaskarżonej uchwały w przedmiocie W. P. (a nie jak omyłkowo podano w pozwie- Z. M. (1)) oraz o zasądzenie kosztów procesu na rzecz strony powodowej albowiem nie zaistniały żadne nadzwyczajne okoliczności, które umożliwiłyby nieobciążanie pozwanej tymi kosztami. Powód podniósł przy tym, że sytuacja finansowa pozwanej jest dobra, co potwierdza treść protokołu Walnego Zgromadzenia z dnia 27 lutego 2016 r., z której wynika, iż zysk netto z działalności pozwanej wyniósł w 2015 r. ok. 192.000 zł. Powód przyznał również, że próbował porozumieć się z pozwaną co do uchylenia zaskarżonej uchwały, jednakże pozwana nie wyrażała zgody na to, by uchwałę uchylić, czekając aż powodowi upływie sześciotygodniowy termin do jej zaskarżenia.

Do chwili wydania wyroku strony nie zmieniły swoich stanowisk w sprawie ani nie zawarły ugody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Walne Zgromadzenie Członków Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w K. w dniu 27 lutego 2016 r. podjęło uchwałę nr (...) o wykreśleniu z Rejestru Członków Spółdzielni ośmiu członków, w tym powoda W. P..

Przedmiotowa Uchwała została podpisana przez Protokolanta oraz Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia Członków- A. W. będącego jednocześnie Prezesem Zarządu pozwanej.

Zgodnie ze sposobem reprezentacji określonym w KRS pozwanej, oświadczenia woli za spółdzielnię składają dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu i osoba przez zarząd do tego upoważniona. W skład zarządu pozwanej wchodzi Prezes Zarządu A. W. oraz członkowie: A. M. i Z. M. (2).

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: uchwała W. go Zgromadzenia Członków Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w K. nr (...) z dnia 27 lutego 2016 r. w sprawie wykreślenia członków z Rejestru Członków Spółdzielni (k. 10), odpis KRS pozwanej (k. 35-37 verte)

Zgodnie z § 7 ust 2 Statutu obowiązującego u pozwanej (dalej jako „statut”) Członkowie pozwanej mają prawo w szczególności brać udział w Walnych Zgromadzeniach, wybierać i być wybieranymi do organów pozwanej, oceniać działalność pozwanej i decydować o jej sprawach oraz zgłaszać odpowiednie wnioski. Stosownie do § 12 ust. 1 członek pozwanej może być wykluczony ze Spółdzielni na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia w wypadku, gdy z jego winy dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu lub zasadami współzycia społecznego. Natomiast w myśl treści § 13 ust. 1 członek niewykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych, może być pozbawiony członkostwa uchwałą Walnego Zgromadzenia przez wykreślenie podjętą bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy członków Spółdzielni uprawnionych do głosowania. Wykreślenie może nastąpić wyłącznie w ściśle określonych w statucie przypadkach, tj.:

- likwidacji działu, stanowiska lub rodzaju działalności, w którym członek był stale zatrudnionym lub zmniejszenia stanu zatrudnienia lub rodzaju działalności po uprzednim odrzuceniu przez członka propozycji pracy w innym rodzaju działalności;
- nie świadczenia pracy w Spółdzielni przez okres dłuższy niż 1 rok;
- utraty zdolności do czynności prawnych;
- wyczerpania prawa do zasiłków chorobowych (vide § 13 ust. 2 statutu).

Co więcej Walne Zgromadzenie podejmując uchwałę o wykluczeniu albo wykreśleniu powinno wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka (§ 14 ust 1. statutu).

W § 32 ust. 2 statutu wszystkim członkom pozwanej zagwarantowano prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółdzielni. Natomiast jak wynika z treści § 35 ust. 1 o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia Zarząd zawiadamia członków przez wywieszenie ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Spółdzielni, co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: Statut Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. (k. 11-34)

Pomimo obowiązków nałożonych na pozwaną postanowieniami statutu pozwana nie zawiadomiła powoda o terminie i przedmiocie obrad Walnego Zgromadzenia, podczas których podjęto zaskarżoną uchwałę. W konsekwencji wbrew § 14 ust. 1 statutu oraz art. 24 § 4 u.p.s. nie doszło do wysłuchania powoda przed podjęciem uchwały o wykreśleniu go z Rejestru Członków. Zaskarżona uchwała nie zawiera elementów przewidzianych w § 14 ust. 2 statutu-, tj. terminu i sposobu rozliczenia się pozwanej z wykreślonym członkiem. W treści zaskarżonej uchwały nie wskazano czy powód został wykreślony z członków spółdzielni z przyczyn przez niego zawinionych czy też niezawinionych. Pozwana nie zawiadomiła powoda o czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia w sposób przewidziany w § 35 ust. 1 statutu, tj. poprzez wywieszenie ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Spółdzielni, co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

W zaskarżonej uchwale brak jest wzmianki o liście obecności na obradach Walnego Zgromadzenia, co wyklucza ustalenie, czy głosowanie w sprawie wykreślenia powoda zostało przeprowadzone prawidłowo z zachowaniem

wymogów przewidzianych w § 36 statutu spółdzielni. Powodowi odmówiono także okazania protokołu z Walnego Zgromadzenia, choć zgodnie z § 41 ust. 2 statutu protokoły z każdego Walnego Zgromadzenia mogą przeglądać członkowie Spółdzielni.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: twierdzenia powoda wywiedzione w pozwie uznane przez pozwaną w odpowiedzi na pozew (k. 2-6), Statut Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. (k. 11-34)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby, w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej przez prawo formie. Nadto autentyczność i prawdziwość ww. dokumentów nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Podkreślenia wymaga fakt, że strony nie kwestionowały także treści kserokopii dokumentów, co pozwoliło na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 42 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze Dz.U. z 2016 r., poz. 21 ze zm.), dalej jako „u.p.s.”, uchwały walnego zgromadzenia obowiązują wszystkich członków spółdzielni oraz wszystkie jej organy. W myśl § 2 cytowanego przepisu uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna. Stosownie do treści art. 42 § 3 uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu. Każdy członek spółdzielni lub zarząd może wytoczyć powództwo o uchylenie uchwały. Jednakże prawo zaskarżenia uchwały w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka przysługuje wyłącznie członkowi wykluczonemu albo wykreślonemu (art. 42 § 4 u.p.s.c). Powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia powinno być wniesione w ciągu sześciu tygodni od dnia odbycia walnego zgromadzenia, jeżeli zaś powództwo wnosi członek nieobecny na walnym zgromadzeniu na skutek jego wadliwego zwołania - w ciągu sześciu tygodni od dnia powzięcia wiadomości przez tego członka o uchwale, nie później jednak niż przed upływem roku od dnia odbycia walnego zgromadzenia (art. 42 § 6 u.p.s.). W myśl § 7 analizowanej normy jeżeli ustawa lub statut wymagają zawiadomienia członka o uchwale, termin sześciotygodniowy wskazany w § 6 biegnie od dnia tego zawiadomienia dokonanego w sposób wskazany w statucie. Według treści przepisu art. 42 § 8 u.p.s. Sąd może nie uwzględnić upływu terminu, o którym mowa w § 6, jeżeli utrzymanie uchwały walnego zgromadzenia w mocy wywołałoby dla członka szczególnie dotkliwe skutki, a opóźnienie w zaskarżeniu tej uchwały jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami i nie jest nadmierne.

Zgodnie z art. 24 § 5 u.p.s., organ, który podjął uchwałę w sprawie wykreślenia albo wykluczenia, ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały. Uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motywy, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie. Zawiadomienie zwrócone z powodu niezgłoszenia przez członka zmiany podanego przez niego adresu ma moc prawną doręczenia.

Stosownie do treści art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Według treści normy określonej w art. 229 k.p.c. nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Nadto gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane (art. 230 k.p.c.)

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę niniejszej sprawy wskazać należy, iż żądanie zgłoszone przez stronę powodową jest jak najbardziej zasadne. Zarówno treść zaskarżonej uchwały jak i postanowienia statutu obowiązującego u pozwanej w sposób niebudzący wątpliwości potwierdzają, że zaskarżona uchwała została podjęta z naruszeniem przepisów ustawy Prawo spółdzielcze oraz statutu.

Ponadto na podkreślenie zasługuje fakt, iż twierdzenia powoda nie zostały zakwestionowane przez stronę pozwaną - co więcej pozwana uznała żądanie pozwu przy pierwszej czynności procesowej, tj. w odpowiedzi na pozew, wskazując, iż procedura wykreślenia powoda z rejestru członków spółdzielni wymagać będzie powtórzenia.

Bez względu na powyższe ustalenie zaznaczyć należy, iż zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury poprzez uznanie powództwa pozwany uznaje nie tylko samo żądanie powoda, ale także przytoczone przez niego okoliczności faktyczne, a kryteria kontroli sądu w takiej sytuacji odnoszą się jedynie do skutków prawnego uznania, a nie do okoliczności faktycznych sprawy. Bowiern uznanie powództwa będące aktem dyspozytywnym obejmuje zarówno okoliczności faktyczne, jak i podstawę prawną danej sprawy, tzn. zespół obowiązujących przepisów, na podstawie których sąd ma wydać rozstrzygnięcie (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2011 r., II CSK 671/10, Legalis nr 440192; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 grudnia 2012 r., VI ACa 748/12, Legalis nr 739304).

W konsekwencji uznania wywiedzionego powództwa, pozwana potwierdziła okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda, wobec czego Sąd nie miał wątpliwości, iż wydana przez pozwaną uchwała jest sprzeczna z ustawą, co zgodnie z dyspozycją art. 42 § 2 u.p.s. świadczy o jej nieważności.

W tym stanie rzeczy Sąd uchylił uchwałę numer (...) Walnego Zgromadzenia Członków Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. z dnia 27 lutego 2016 r. w przedmiocie wykreślenia powoda z rejestru Członków pozwanej, o czym orzekł w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, obciążając nimi w całości pozwaną jako stronę przegrywającą niniejszą sprawę. Wbrew twierdzeniom pozwanej Sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia kosztów procesu zgodnie z art. 101 k.p.c., bowiem zdaniem Sądu pozwana nie spełniła przesłanek przewidzianych w tym przepisie, bo choć uznała żądanie pozwu przy pierwszej czynności procesowej, to jednak nie można stwierdzić, by nie dała powodu do wytoczenia powództwa. Powód próbował porozumieć się z pozwaną przed wstąpieniem na drogę postępowania sądowego, co nie przyniosło oczekiwanego skutku, gdyż pozwana odmówiła uchylenia zaskarżonej uchwały. Sąd powyższe fakty, przedstawione przez powoda na rozprawie w dniu 14 lipca 2016 r., na podstawie art. 230 k.p.c. uznał za przyznane, tym bardziej, że pozwana nie stawiała się na termin wyznaczonej rozprawy pomimo skutecznego zawiadomienia.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również wniosek pozwanej o nieobciążanie jej kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Jak wynika z treści przedłożonego przez powoda protokołu z Walnego Zgromadzenia pozwanej z dnia 27 lutego 2016 r. (k. 53-69) pozwana nie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, tak więc w niniejszym procesie brak jest przesłanek świadczących o wystąpieniu „wypadku szczególnie uzasadnionego” w rozumieniu art. 102 k.p.c., a tylko wówczas Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W konsekwencji Sąd, w punkcie drugim sentencji wyroku, zasądził od pozwanej jako strony przegrywającej niniejszą sprawę na rzecz powoda kwotę 397 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na które złożyły się: uiszczona przez powoda opłata od pozwu w kwocie 200 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową w łącznej kwocie 197 zł. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o § 10 ust. 1 pkt 1. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349).

/-/ SSO Małgorzata Małecka

ZARZĄDZENIE

1. notować,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanej,

3. z apelacją bądź za 14 dni.

P., dnia 14 września 2016 r. /-/ SSO Małgorzata Małecka